

Parlem d'amor

L'amor, la felicitat, és necessari cercar-los a la natura, on l'home fou creat.

Amor a la muntanya! Els Pirineus!

El Pirineu de Lleida, el més abrupte, el més tallat, el més formós.

Qui estima la muntanya ja ho sap, és conèixer-la i estimar-la tot d'una.

Si no hi heu anat mai no ho dubteu. Agafeu qualsevol ruta dels Pirineus (la Vall d'Aran, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, etc.) i visiteu-los.

Quan ets dalt, cal mirar l'infinit, un cel blau, núvols de cotó, aire fresc, valls orgulloses de la seva bellesa... et trobes envoltat d'un entorn gegantí que et fa sentir petit. La terra està folrada d'un verd viu, lluent, ple de flors grogues, blaves, vermelles, i si quan hi aneu ha nevat, podeu cercar la «flor de la neu», l'edelweiss, molt apreciada perquè no és fàcil trobar-la. I tot passejant, envoltats d'avets, pins.. quina frescoreta! sembla que els peus vulguin sortir volant.

L'aire és suau, dolç, fins i tot sembla que ens purifiqui l'ànima i ens fa sentir millors persones.

Hi ha vaques pasturant, cavalls i poltrets darrere la mare. Pots tocar-los, no tenen por, Estan acostumats a l'home, al turista que es perd per aquests paratges esplèndids.

Els animalets van tranquils, sense pressa, com per no desentonar amb la quietud i la tranquil·litat que es respira passejant pels prats i, fins i tot, per les carreteres. I, si vas amb cotxe i vols continuar l'itinerari, no tens més remei que esperar que travessin la via.

Continuant el viatge, podeu trobar pobles petits amb ponts romànics, amb petites ermites dalt d'un turó, d'una arquitectura senzilla però molt bella, i totes amb la seva història.

En els pobles hi ha grans artesans, homes que treballen la fusta, el ferro... De les seves mans surten amb miniatura pobles, cases, ponts, animals, estris per a la cuina, culleres, plats, etc. Són homes senzills, nobles de cor, veritables muntanyesos que estimen la muntanya més que res, com que és el seu món.

Així que us voldria animar, quan pugueu, a fer una escapadeta a qualsevol part dels Pirineus, veureu com us enamora el paisatge, l'entorn, la vida i, sobretot, feu-ho amb el respecte que es mereix el medi ambient que és el nostre futur i no ens el podem jugar. Així, doncs, visiteu-los amb molt d'amor.

Bé doncs, fins al proper número de la revista, on parlarem d'amor un altre cop.

Que sigueu feliços!

Pepita Verd Vicens

Canvi Climàtic

Actualment, un dels temes més tractats pels mitjans de comunicació és el canvi climàtic. Rebem constantment una allau de consells i mesures que hem de seguir per no contribuir des de casa o la feina a l'escalfament global del planeta en què vivim.

Els nostres infants ja creixen sensibilitzats per tenir cura del medi ambient: estalvien aigua, reciclen deixalles.... Però m'he adonat que encara n'hi ha molts que no saben què és el canvi climàtic i no entenen gaire les mesures que els adults intentem prendre, o les mostres de solidaritat envers les campanyes que es fan en aquest sentit.

És per això que he volgut escriure aquest article. No perquè el llegim els adults, sinó per llegir-lo, o explicar-lo, a la mainada que tenim al voltant.

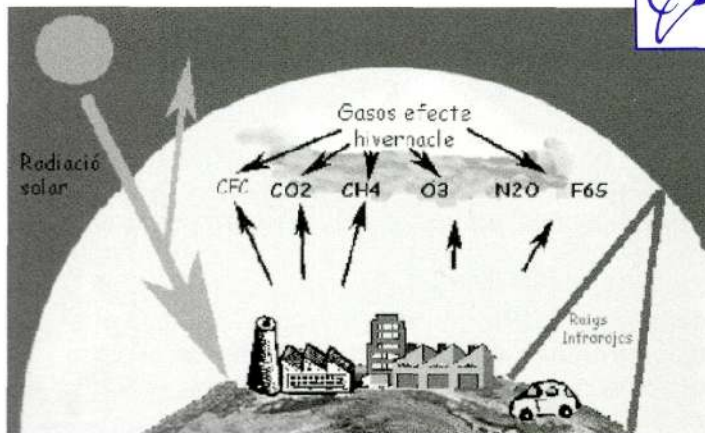
Es parla de canvi climàtic per fer referència a les variacions que pot sofrir el clima a nivell global a través dels seus diversos elements climàtics com són la temperatura, les característiques dels vents, les precipitacions, etc.

La temperatura mitjana global ha augmentat als darrers 150 anys; la pujada de la temperatura no ha estat constant, cicles d'escalfament i de refredament s'han anat succeint a intervals de diverses dècades. Això podria comportar canvis meteorològics que afectarien la distribució dels vents, la quantitat i tipus de precipitacions i la freqüència de fenòmens meteorològics extrems.

Quan parlem de l'efecte hivernacle, ho fem perquè a l'atmosfera hi ha una complexa mescla de gasos que envolten la Terra i que compleixen unes funcions determinades i, a més a més, hi fan possible la vida.

Els gasos atmosfèrics que contribueixen a l'efecte d'hivernacle són:

- el diòxid de carboni (CO₂)
- el metà (CH₄)
- l'òxid nitrós (N₂O)
- el vapor d'aigua
- l'ozó
- els halocarbons: els hidrofluorcarburs (HCFC), els perfluorcarburs (PFC) i l'hexafluorur de sofre (Sf₆)

Els quatre primers es troben de forma natural a la composició de l'atmosfera. L'activitat industrial, en cremar combustibles fòssils, desprèn grans quantitats de diòxid de carboni i òxid de nitrogen. El metà es genera com a resultat de l'activitat agrícola i ramadera. Els halocarbons són d'origen antropogènic i es van començar a fabricar a partir dels anys quaranta.

Les conseqüències del canvi climàtic pronosticades pels científics són les següents:

- augment de la temperatura mitjana d'1,4 a 5,8 graus centígrads durant aquest segle,
- desertificació de certes zones del planeta,
- pluges de caràcter torrencial en d'altres zones,
- pujada del nivell del mar d'entre 9 i 88 cm per a l'any 2100, que inundaria zones avui densament poblades,
- difusió de certes malalties de tipus tropical en zones avui de clima temperat

És per tot això que ens cal vigilar amb l'abús dels aparells d'aire condicionat i de refrigeració, apagar els llums que no estem utilitzant, procurar estalviar energia amb els aparells elèctrics, evitar l'ús d'aerosols, etc.

Anna Gairí i Blavi

Vida i Poesia

L'escriptor Pere Rovira, que des de fa anys viu a Alpicat, ha reunit en un volum titulat *Poesia 1979-2004* (Proa, 2006), els seus quatre reculls de poemes. Quatre reculls en vint-i-cinc anys! En total (després d'haver-ne descartat alguns) noranta-un poemes. Si fem la mitjana, doncs, surt encara no a quatre poemes l'any.

Som davant de la clara mostra d'una concepció exemplar de la literatura: la que considera que el text (en prosa o en vers) només s'ha de fer públic després de passar per un llarg i rigorós procés de depuració. En el pròleg (també breu i concís), Rovira fa una afirmació interessant: "he escrit poc, si és que quatre llibres és poc, però he escrit molt, perquè he passat molt de temps escrivint-los".

L'amor, i més concretament la relació amorosa que va néixer a l'època del seu primer llibre, és potser el tema principal en la poesia de Pere Rovira, com confessa ell mateix al pròleg. Ara bé, no hi espereu trobar una història ensucrada, d'aquelles que mantenen el poeta en l'embadaliment constant que associem sovint amb el romanticisme; ni tampoc un amor permanentment escèptic, fet a base de desenganys i trompades que només inspiren el reneclavari. Encara que hi hagi una mica de tot això, cap d'aquestes actituds el defineix. Res de tòpics, doncs. El que hi ha en els versos de *Poesia 1979-2004* és, sobretot, una visió de l'amor (i de la vida) agafada directament de l'experiència. I això vol dir una visió sincera i honesta.

Sinceritat i honestat. Què més podem demanar, com a lectors, a un escriptor? Només una cosa: bellesa. I també n'hi ha: tant en el fons com en la forma, tant en el llenguatge com en les imatges... La bellesa, en un sentit que va molt més enllà de les simples consideracions estètiques, és l'ànima de la poesia, com ho és, naturalment, de l'art en general.

En els poemes de *Distàncies* (el primer dels quatre reculls, el del 1979) gosaria dir que al centre de la relació amorosa s'hi troba el sexe ("Els llavis de magrana oberts / la pell calenta de les seves cuixes / entre les teves, l'amor / amb precaucions, enretirant-te / quan esclata.") i hi ha força escepticisme ("Però el temps m'ha obligat a descreure / i clavar els dits al somni"). A mesura que la relació va madurant, però (*Cartes marcades* i *La vida en plural*), adquireix nous matisos lírics, irònics ("encara ens dol aquell 68 / que no va poder ser 69."), rebels ("he pagat el

que val ser feliç") o transcendents ("Amor, posa'm als llavis mil vegades / la copa enverinada del teu no, / que els teus petons, inferns de desamor, / em condemnen a viure."), fins a desembocar en la sensualitat serena de *La mar de dins* ("L'amor és un menjar / no necessita versos"). La unitat del conjunt és absoluta: la dona del primer poema esdevindrà la mare de l'Emília, que apareix cantant --i repartint vitalitat ("la veu adolescent pinta l'instant")-- en el darrer.

L'altre tema important és el pas del temps, que provoca la mort ("ja saps que és estar mort / que t'abracin i sempre siguis lluny") i ens condueix a una vellesa on el poeta accepta la convenció ("Arribes a mig segle vulgarment: / enamorat, amb fills, devent diners"), refusa la resignació ("els pobres vells escolten un rellotge / que només marca hores que han passat") i que és capaç d'afrontar gràcies a l'amor ("També neix a les venes / maltractades pel temps / una gota més forta, / i fa, secreta, oculta, / en els meus sarments secs, / amb el fred i amb el sol / dels records de l'estiu, / l'últim vi de l'amor").

Els versos de Pere Rovira parlen sovint també de la mateixa poesia, que forma part de la vida. Precisament el poema "La poesia", en què la compara amb una dona, és força revelador ("Primer va venir impura...", comença; "Va aprendre a maquillar-se...", continua; "...Però es va anar engreixant...", diu més endavant; i acaba "Encara viu a casa, / però juguem molt poc: / jo he avorrit les trampes, / ella ha avorrit el joc").

La poesia de Pere Rovira es mou, des de la subjectivitat buscada, entre la decepció i el goig de viure. Vida i poesia es barregen en un combat agredolç i equilibrat. L'autor escriu a partir de l'experiència. La família, les relacions amoroses i els amics són el nucli tant d'allò que viu com d'allò que escriu, amb un rerafons on el jazz i l'alcohol es mantenen presents. El poeta parla d'ell en segona persona, i això li permet establir un diàleg amb si mateix, com queda clar en el poema "Teoria del lector". I encara que la vida i la literatura algun cop es confonen, la primera és molt més important ("la discussió per a mi queda resolta / i es converteix en pèrdua de temps").

Llorenç Capdevila

